

GÜNCEL İVEDİ GÖREVİMİZ

• 5 HAZİRAN 1977 SEÇİMLERİN-
DEN SONRA EN GENİŞ KİTLE-
LER DEMOKRATİK TALEPLERİ-
NİN TEK BAŞINA BİR SOSYAL
DEMOKRAT PARTİYE TESLİM E-
DİLEMİYECEĞİNİ GÖRDÜLER.

• ENFLASYON VE HAYAT PAHALI-
LIĞININ ÖNLENMESİ, İŞSİZLİ-
ĞİN ORTADAN KALKMASI VE FA-
ŞİZMİN MADDİ TEMELLERİNİN
TEMİZLENMESİ İÇİN İŞÇİ VE E-
MEKÇİ KİTLELERİN ÖRGÜTLÜ
GÜÇLERİNİN EYLEMİNDEN BAŞ-
KA ÇIKAR YOL YOKTUR.

Seçimlerde sağ partilerin yenilgisi, par-
lamento içi manevralarla yeniden sağın ba-
şarısına dönüştürüldü. Bu arada MHP özel-
likle yoksul kitlelerin çoğunlukta olduğu iç
Anadolu'da alevi - sunni gibi yapay çeliş-
kilerden de yararlanarak önemli kitle des-
teği elde etti.

Seçim sonrası, tıpkı seçim öncesi gibi
gene gündelik sorunların başında siyasi
saldırı ve cinayetler geliyor. Anti demok-
ratik yasa hazırlıkları gene gündemde.

Diğer yandan Partimizin seçim öncesi
defalarca vurguladığı gibi enflasyon ve ha-
yat pahalılığı daha da dayanılmaz hale ge-
liyor. Zamlar başladı ve sürüyor.

MC'nin yeniden kurulmasıyla TV'de,
radyoda ve gündelik gazetelerde faşist par-
tinin yöneticileri her gün boy gösteriyorlar.
Kitlelere şirin gözükme, ve her türlü anti
demokratik saldırıların üstünü örtmek için
anti emperyalist ve anti kapitalist sloganlar
kullanıyorlar.

Anti komünist saldırı ve propaganda
yoğunlaşırken devlet kadrolarının faşistleş-

tilmesi girişimi hiç bir yasal engel tanı-
madan sürdürülüyor.

Kısaca Büyük burjuvazi MC'nin yeniden
kurulmasıyla birlikte sınıf mevzilerini daha
da pekiştiriyor.

Büyük burjuvazinin bu yoğun saldırı-
rı karşısında, ekonomik demokratik talep-
leri yükselmiş, mücadele gücü artmış işçi
ve emekçi kitlelerin sessiz ve hareketsiz kal-
ması beklenemez. Nitekim aylardır DİSK'e,
Türk - İş'e ve bazı bağımsız sendikalara
bağlı onbinlerce işçi grevdedir. Her geçen
gün yeni yeni uyumsuzluk tutanakları im-
zalanıyor. Fabrika kapılarına yeni yeni grev
ilanları asılıyor.

Yükselen zamlar ve hayat pahalılığı
karşısında MC'nin ilan ettiği taban fiyatlar-
ının yer yer maliyetlerin altında kalması
geniş köylü yığınlarına yönelmiş somut sal-
dırlardan biri olarak bilinçlere kazınıyor.

Memur ve teknik eleman dernekleri,
meslek odaları anti demokratik saldırılar ve
hayat pahalılığı karşısında gitgide saldırı-
rını yükseltiyorlar.

Partimizin, burjuva iktidarlarının ve
partilerininin sosyo/ekonomik politikalarına
ilişkin koyduğu somut teşhisler ve eleştiri-
ler giderek daha geniş kitleler içinde yan-
kılanıyor. Partimizin koyduğu mücadele he-
defleri daha bir netlik kazanıyor. Örgütlü
mücadele bilinci yaygınlaşıyor.

Her geçen gün artan bir biçimde büyük
burjuvazinin MC eliyle yürüttüğü saldırı-
ra, hayat pahalılığına ve işsizliğe karşı en
geniş kitlelerin örgütlü mücadelesi bütün
demokratik güçlerin en önemli sorunu ha-
line geliyor.

5 Haziran 1977 seçimlerinden sonra en
geniş kitleler demokratik taleplerinin tek

başına bir sosyal demokrat partiye teslim
edilemeyeceğini gördüler. Yaşanarak kaza-
nılan bu bilinç baş başına önemli bir ka-
zanç oldu. Ancak bugünün somutunda de-
mokratik toplumsal muhalefetin parlamen-
to içindeki mücadeleyle bağı kopuktur. Do-
layısıyla demokratik güçler parlamento i-
çinde tutarlı, ilkeli ve gündelik olmayan
bir biçimde temsil edilme olanaklarından
yoksundurlar. CHP Meclis içi çoğunluğa i-
ki elin parmaklarından daha az sayıda ek-
sikle yaklaşmış olmasına rağmen iktidar o-
lamamıştır ve şu anda gücüyle orantılı bir
muhalefet sürdürememektedir.

Ancak Parlamento kürsüsü önemine
rağmen tek mücadele alanı değildir. De-
mokratik güçlerin Parlamento içi mücade-
le alanındaki göreceli eksikliği kitlelerin
mücadelesiyle kapatılabilir ve kapatılmalı-
dır.

Şimdi görev en geniş kitlelerin faşist
saldırlara karşı örgütlü mücadeleye sokul-
masıdır. Ancak bu görev ve demelerin öte-
sinde kitlelerin ivedi demokratik talepleri-
ni içeren, faşizmin maddi temellerine yö-
nelmiş bir programla ve eylem içinde ye-
rine getirilecektir. İşçi ve emekçi kitlelerin
bu örgütlü mücadelesi her türlü saptırma
çabalarına, içi kof atılımlarla yozlaştırıla-
cak girişimlere karşı etkin, sabırlı ve tutar-
lı bir mücadele içinde oluşturulacaktır.

Faşist saldırı ve cinayetlerin durdurul-
ması, enflasyon ve hayat pahalılığının «giz-
li vergi» olarak büyük burjuvazinin kasa-
sına akmasının önlenmesi, işsizliğin orta-
dan kaldırılması ve nihayet faşizmin maddi
temellerinin temizlenmesi için işçi ve emek-
çi kitlelerin örgütlü güçlerinin eyleminden
başka çıkar yol yoktur.

Partimiz, bu görevin bilinç ve sorumlulu-
ğunda olarak çalışmalarını sürdürmekte-
dir.

İl Temsilcileri, 28 Ağustos'ta Toplantıya Çağrıldı

Merkez Yönetim Kurulumuz 13 - 14 Ağustos 1977 günleri yaptığı son toplantıda aşağıda belirlenen gündem maddesi çerçevesinde İl Temsilcileri Toplantısı'nın yapılmasını kararlaştırmıştır.

a) Toplantı 23 Ağustos Pazar günü Ankara'da Çağdaş Sahne'de yapılacaktır. Sabah saat 10.00'da başlayacak ve Genel Başkanımızın konuşacağı ilk oturum Parti dışından çağrılılara da açık olacaktır.

b) Toplantı gündemi: -Anti - faşist mücadele ve Partimizdir.

c) Bu toplantıya tüzük uyarınca il başkanı ve sekreterleri katılmakla birlikte Merkez Yönetim Kurulumuz ayrıca bütün ilçelerimiz başkanları veya sekreterlerinin (yahut bunlardan biri katılmıyorsa ilçe yönetim kurulundan görevlendireceği bir üyenin), Parti temsilcilerinin bunlarla birlikte Merkez Haberalma Propaganda ve Basın Bürosu ile Merkez Kitle Örgütleri Bürosu üyelerinin ve Basın'da çalışan Partilil üyelerin de katılımını kararlaştırmıştır.

4. İl Temsilcileri toplantısı'nda belirlenen perspektifler ışığında, Partimizin her birim kurulunun kendilerine düşen görevi en etkin biçimde yerine getireceği inancı hedeflenerek vurgulandı. Demokratik toplumsal muhalefetin, Partimiz ekseninde örgünlendirilmesi zorunluluğu, bu görevin acilliğini de beraberinde getirdi.

Bu görüşlerin ışığı altında çeşitli illerimizde halka açık toplantılar yapıldı.

Amasya İl Örgütü'nün 27.7.1977 günü İl Lokali'nde yaptığı toplantıya 100'ün üzerinde izleyici katıldı. Toplantı ilgi ve dikkatle izlendi.

Toplantı gündemi 3 maddede:

a) İl Yönetim Kurulu adına bir konuşma.

b) Genel Merkez Temsilcisi'nin konuşması.

c) Partimizin çeşitli eylemlerini yansıtan slaytların gösterilmesi.

Gündemin ilk maddesi gereği İl Sekreteri Menderes Meletli sosyalizm ve sosyalist mücadele, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin örgütlü bir biçimde nasıl gerçekleştirilebileceğini ve bu görevi partimizin nasıl üstlendiğini açıklayan bir konuşma yaptı.

Genel Merkez Görevlisi Zeki Kılıç'ın, seçimler ve sonrasında ülkemizdeki politik gelişmeleri ve sosyalizm mücadelesinde partimizin görev ve sorumluluğunu içeren konuşmasını, partimizle ilgili slayt gösterisi izledi.

Çorum İl Örgütü'nün 1. Kuruluş Yıldönümü 3.8.1977 gecesi 500 den fazla izleyicilerle kutlandı.

İl Başkanı Ümit Buğdaycı, ülkenin içinde bulunduğu genel siyasi duruma, Parti'ye sağdan ve soldan gelen saldırılara, şimdiki ve geçmişteki Parti mücadelesine ilişkin bir konuşma yaptı.

İşçi Kültür Derneği Korosu'nun gösterisinden sonra Partilil arkadaşımız Rahmi Saltuk türkülerıyla toplantıya coşku kattı.

Amasya İl Örgütü'nün düzenlediği toplantı.

Daha sonra «Venceremos» (Kazanacağız) adlı film gösterildi.

Koşu il, ilçe ve çevre köylerden birçok kişinin katıldığı, hep bir ağızdan «Sosyalist Türkiye», «Çark Başak, Sosyalizm

Kuracak», «Faşizme Geçit Yok», «Örgütlü Halk Yenilmez», sloganlarının atıldığı toplantılar başarılı ve disiplinli bir biçimde sürdü.

Çorum İl Örgütü'nün düzenlediği gece.

MC'ye karşı genel grevi, CHP - AP koalisyonu amacına yönelmek işçi sınıfımıza kurulmuş bir tuzaktır

Türk - İş Genel Yönetim Kurulunun Genel Grev çağrısını görmüşek üzere yapacağı toplantı öncesi Başkanlık Kurulu aşağıdaki değerlendirmeyi yapmıştır.

«Türk - İş'in 2. MC'ye karşı genel grevden sözetmesi, DISK'in buna ilişkin olarak gösterdiği olumlu yaklaşım ve burjuvazinin çeşitli sözcülerinin tehditkar tepkileri, üzerinde dikkatle durulması gereken gelişmelerdir.

«Burjuvazinin işçi sınıfının genel grev hakkına gösterdiği tahammülsüzlük, bu hakkın kabul ettirilmesi veya fiilen uygulanmaması yolunda atılan adımlara düşmanca karşı koyması, kendisi açısından anlaşılır bir durumdur. Çünkü genel grev işçi sınıfının sermayeye ve onun iktidarlarına karşı etkin bir mücadele silahıdır, doğal ve beşeri hukuksal hakkıdır. Burjuva partilerinin çoğunlukta olduğu parlamentolardan ancak işçi sınıfının grev hakkını kısıtlayan yasaların çıkabileceği ise aşikardır, bu kısıtlamalara ve yasaklara sığınarak genel greve karşı çıkamaz. Kaldı ki, Anayasa'nın 47. maddesi hükümünün ifade biçimi genel grevi kapsamına alacak niteliktedir. Büyük sermayenin lehine, işçi emekçi sınıfların aleyhine politikaların uygulayıcısı olan baskın ve ezici 2. MC iktidarına karşı işçilerin genel greve gitmeleri, «İktisadi ve sosyal durumlarını korumak ve düzeltmek amacıyla grev hakkı» tanımına girer. İşçi sınıfımız MC iktidarlarında yalnız kendisinin değil tüm emekçi kitlelerin «İktisadi ve sosyal durumunun gün günden kötüye gittiğinin ve gideceğinin bilincindedir.

«Bunun kadarki tutum ve davranış ve bundan önceki bir olayda «genel grevi» nasıl kullandığı bilinen Tunç'un da işçi sınıfının gerçekten genel grev hakkına sahip çıkmasını ve bunun kullanılmasını istediğini söylemek mümkün değildir.

«Kaldı ki Türk - İş Genel Başkanı Halil Tunç bu güçlü, etkin mücadele aracı hangi maksatla kullanmayı öneriyor? Koyduğu şartlar ve hedef ne? Açıkladığı şart, 2. MC'nin güvenoyu alması. Oysa hedef 2. MC'nin oluşturulmasının önlenmesi idiyseniz, direniş geçmek için onun güvenoyu alıp durumunu pekleştirilmesi beklenmez, bunu engellemek için güvenoyundan önce direniş ge-

çildi. Durum ve mantığa uygun olan buydu. Tunç'un açıkladığı ikinci şart, genel grevin hedefi bir CHP - AP koalisyonunun gerçekleştirilmesidir. Bu, işçi sınıfının mücadelesinin yöneleceği bir hedef kesinlikle değildir. AP ve başkanı Demirel her iki MC iktidarının ve bu iktidarın uygulamalarının baş sorumlusudur. AP - CHP koalisyonu büyük sermayenin ve işbirlikçisi olduğu emperyalizmin favori hükümet biçimidir. MC'ye karşı genel grevi bir CHP - AP koalisyonunu gerçekleştirmek için kullanmak işçi sınıfına ihanetten başka bir şey değildir.

«MC'ye karşı genel grevi böyle bir yanlış hedefe saptırmak Halil Tunç'a tam uygun bir davranıştır. Ama DISK üst yönetiminin davranışına ne demeli? Gerçi Halil Tunç'a gönderdiği yıldırım telgrafına DISK Genel Başkanı genel grevden ve bu grevin açıklanan amacından söz etmiyor. «Türk - İş'in 2. MC'ye karşı bir tavır içinde olması ve savaşım çağrısında bulunması'nın sevindirici karşılığını belirtmekle yetiniyor. Oysa Türk - İş'in yaptığı genel bir savaşım çağrısı değil, CHP - AP koalisyonunu gerçekleştirmek amacıyla girişilecek bir genel grev gibi çok somut bir çağrı. DISK üst yönetimi CHP - AP koalisyonunu amaçlayan bir genel grevden yana mı? değil mi? Yuvarlak deyimlerden kaçınıp, açık ve seçik tavrı almak gerekiyor. İşçi direnişlerine ilişkin olarak DISK üst yönetiminin geçmişteki davranışları hatırlanınca, zihinlerde kuşku belirliyor. MC'ye karşı genel grevi CHP - AP koalisyonu amacına yönelmek işçi sınıfımıza kurulmuş bir tuzaktır, onu demokrasi ve bağımsızlık doğrultusundaki yolundan saptırmaktır.

«MC'ye karşı yapılanın, mücadeleye vermenin gereği, zorunluluğu tartışılmaz, 2. MC koalisyonu iktidarı iç içelişleriyle, karşılaştığı iç ve dış sorunları çözememekle kendiliğinden düşecek, iktidardan uzaklaşmak durumunda kalacak değildir. MC'ye karşı mücadele verilecek ve bu mücadele, başını işçi sınıfının çektiği demokratik toplumsal muhalefetin örgütlendirilip güçlendirilmesi, anti - faşist demokratik güçlerin güç ve eylem birliğinin geliştirilip sağlanması temeline dayanan sınıfsal ve kitlesel bir mücadele olacaktır. Genel grevi de kapsayacak bu sınıfsal ve kitlesel mücadelenin ciddi, tutarlı ve gerçekçi bir biçimde düşünüp planlanması ve örgülenmesi gerekir.»

baskılar ve engellemelere karşın Görev ve Yürüyüş başarıyla satılıyor

GÖREV ve YÜRÜYÜŞ satan Partililer baskılara karşılıklı. Gözaltına alınarak, faşistlerin saldırıları GÖREV ve YÜRÜYÜŞ'ün satışını engelleyemedi.

Ankara'da GÖREV ve YÜRÜYÜŞ satan Partililerden 32'si Ankara Valisi Durmuş Yalçın'ın emriyle gözaltına alındı. Aralarında 3 de ilçe yöneticisinin olduğu partililer -halkın gözüne batıra batıra gazete satmak- gereksizliği götürüldükleri emniyette tartaklandırıldı.

İskenderun'da GÖREV, Antakya'da YÜRÜYÜŞ satan Partililer gözaltına alındılar. Olaydan sonra Hatay İl örgütü yaptığı açıklamada «bu pervasız tutumların er veya geç hesabı sorulacaktır» dedi.

İstanbul'da Ramî'de GÖREV satan Partililer faşistlerin saldırısıyla karşılaştı. Olayı karakola itilak ettiren arkadaşlarımız ilgisizlikle karşılandı, saldırganları aleyhine olan sözler zapta geçirildi. Partililerin titizlikleri ve kararlılıkla basyurularına üzerine saldırılarından bir tanesi yakalandırıldı. Bu konuda İstanbul İl Örgütü'nün basına yaptığı açıklamanın bir bölümü aşağıdadır:

«Olaydan sonra gazete satışına devam eden Parti üyelerimize semt sakinleri sevgi gösterisinde bulunmuşlardır. Bu durum işçi ve emekçi halkımızın 2. inç MC iktidarına, onun destekçisi büyük sermayeye ve büyük toprak sahiplerine duyduğu nefretin göstergesidir. Gerçekten 2. inç MC iktidarı büyük sermayeye ve büyük toprak sahiplerine yeni vurgun, soygun imkanları sağlamak, ülke ekonomisinin içine düştüğü bunalımın yükünü işçi ve emekçi sınıfların sırtına yüklemek, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin taleplerine kesin bir set çekmek için kurulmuştur.

«İşçinin, emekçinin ilğini sömüren bu kökünden adaletsiz düzenin hiçbir iktidarı, özellikle 2. nç MC iktidarı, silahlı saldırılara ve cinayetlere kadar varan bir baskı rejimi uygulamadan ayakta duramaz. Silahlı saldırılar, cinayetler, kıyımlar, her türlü baskılar yükselen halk kitlelerinin gücünü kırmak, mücadelelerini söndirmek içindir. MHP ile komandoları ve ülkücüleri bu söndürme ve bastırmanın bir aracıdır. Ancak bu tür saldırılar Türkiye İşçi Partilileri, işçi ve emekçi halkımızı yıldıramayacak, anti - faşist mücadelenin gün be gün güçlenmesini önleyemeyecektir.»

larak salımsız gereği kitlelerce kavram benimsenmiş bir olgu da değildir ve herhalde Partimizin dışında kalanlar için böyle olmakta da devam edecektir.

Geçmiş dönemde, propaganda çalışmalarını için gittikçe köylerde kendini partili bilen çevresinde de öyle tanınan birçok taraftarımız karşılaşırdı. Hele giriş belgesini imzalayıp formaliteyi tamamlamak onlarca, gerçek birer partili olmak için yetip artıyordu bile. Diğer partiler için durum böyleydi; başka türlü bu devrülmesi alışılmış bir şey değildi; bir işçi sınıfı partisinin üyesinden çok daha fazla şey istediği ve beklediği ancak Parti'ye girdikten sonra veya partilileri yakından tanıma olanağı bulunanlar anlaşılır olacaktı. Doğrusu geçmiş dönemde de, adaylık süresi bir formaliteden ibaret kalmış, altı ayını doldurmadan nerdeyse otomatik olarak üye sayılmıştır. Her üyenin mutlaka bir görev görmesi, verilen ek görevleri de yapması gereği, yöneticilerin bu konudaki devamlı ısrarlarına karşın, nesnel koşullara bağlı olarak istenildiği gibi yerleştirilebilmiş değildi. Bu bakımdan partimiz, Türkiye toplumunda yaygın bir deney içinde sayılsa yerinde, iftiharla belirtmeliyiz ki, kısa sürede bu konuda oldukça mesafe aldık. Ama aday üyelerimize bu gereği önce içlerine sindirip benimsetmek ve gerçek birer partili olmaya doğru adım adım yol almalarını sağlamak da bizlere, üyelere ve yönetim kurullarına düşüyordu.

Belki bazılarımız için altı aylık bir süre tam birer partili olmak için yetmeyebilir. Böyle adaylar için kesin, karar günü gelip çıktığında yönetim kurullarımız acaba ne yapacaklardır? İyiler partili olduğuna kanaat getirilenler veya başlangıçtaki imzasına rağmen tüzük ve programda ifade-sini bulan parti görüşleri ile bağdaşmaz tutumda olanlar hakkında karar vermek kolay. Ama görüş ve davranışlarında parti çizgisinde olan, fakat çalışmalarına karşı yeterince ilgi göstermeyen veya gösterdiği ilginin somut kanıtları görülmeyen adaylar için olumlu görüş belirtmek de, sorumluluk duygusu ağır basınca o kadar kolay olmayabilir. Yeterince aktif çalışma içinde olmadı, bu yüzden yeterince tanınmıyor diye red kararı vermek de bir bakıma işin kolay olmayabilir mi? Bu soru da devamlı sorulması gereken bir sorudur. Kuşkusuz kendi çevresindeki bir çalışma ekibi içinde aday izlemek ve hem çevresiyle ilişkisini, çevresinin kendisi hakkındaki görüşlerini bilebilmek, hem de çalışma içinde adım adım gelişmesini görmek mümkün olabilir. Sorun kendinden ötürüdür, verilecek kararda da yanılığın payı en aza inerdi. Ancak, belirtildiği üzere, henüz o gelişme aşamasında uzağız. Birkaç büyük ilimizin belli bölgelerinde dışına hemen tüm adaylarımız için böyle bir olanağı yok. O zaman bir karara varmadan önce mutlaka adayımızı kendi çevresi ve ilişkileri içinde yakından tanıyabilmek için hepimiz üye ve kurul olarak daha büyük bir çaba göstermek, diğer yandan da bir partili olma için yeterli başarı düzeyine erişmiş olsa bile, Parti'ye girdiğimize bu yana gelişme grafiğinin yukarıya, olumlu yönde doğru devamlı yükselen bir eğri çizip çizmediğine bakmak, bunu değerlendirmek zorundayız. Eğer bu iki noktada kendisi hakkındaki ka-

Devamı 11. sayfa-

Aday Üyelik Dönemi

Nihat SARGIN
Genel Sekreter

gerekse ve özellikle «red» kararı verirken alt kademe kurullarına, çok dikkatli ve titiz davranmalarını zorunlu kılan bir sorumluluk yüklemektedir. Gerçi, «aday üyenin red kararına karşı bir üst kademe itiraz hakkı vardır». Ama bu hakkın kullanılmasının çok sınırlı kalacağı, bugüne kadarki deneyimin de bu yolda olduğu bir an gözden kaçırılmamalıdır.

Aday üyenin doğrudan temasta bulunduğu ilçe üyeleri ve yönetim kurulu için sorumluluk bu kadar kalmamakta, asıl Parti'ye basyurduğu farlıtan itibaren sicil kartını almaya kadar geçirdiği bu zorunlu döneme yetişmesini sağlamak ve onu gerçek bir üye olarak kazanmak, ilçe yönetim kurulunun en önemli görevlerinden de sorumluluklarından birini oluşturmaktadır. Parti'ye yeni üye kazanmak her partilinin ve yönetimin kurulunda önde gelen görevidir. Bir aday üye ise üyeliğe doğru, dışımızdaki herhangi bir kimseden çok daha ileri bir adım atmış demektir. Gerçekten aday üye «Giriş Belgesi»ni doldürürken tüzük ve programı okuyup benimsediğini imzasıyla teyid etmiş ve adaylığa kabul edilirken ilçe yönetim kurulunda da bu husus kabul edilmiştir. Bu işe, onu dışımızdakilerden ayırıp bizlere yaklaştırmakta, üyeliğe doğru geçireceği yetişme döneminde ona partili ve özellikle yönetim kurulu olarak tam anlamıyla yardımcı olmamız gerekmektedir.

Tüzüğün öngördüğü parti yapısı, çalışma ve eğitim birimleri olarak «çalışma ekipleri»ne dayalıdır. Üyelik kesinleştikten sonra yapacağı görev konusunda kesin karar vermek üzere, oturdugu veya işyerinin bulunduğu bölgenin çalışma ekibinde geçici görevli ve ekip çalışmalarına yardımcı olarak çalışabilmesi, adayın herhalde bu staj dönemini en iyi biçimde değerlendirmesini sağlayacaktır. Diğer yandan böyle bir görev içinde bulunan aday görev süresince ve gerçek çevresi içinde daha iyi tanıyıp değerlendirme olanağı da bulunacaktır.

Yukarıda belirtilenler kuşkusuz ideal durum. Oysa henüz bu duruma gelmiş olmaktan uzağız. Çalışma ekiplerimiz birçok ilimizde daha deneme aşamasında. Bütün adaylarımızı kendi bölgesindeki bir çalışma ekibi bir yana, herhangi bir çalışma ekibinde, ekibin geçici bir elemanı olarak görev gördürebilecek durumda bile değiliz. Buna ek olarak, Partimizin getirmeye çalıştığı, her üyenin mutlaka bir görevi olması, bütün üyelerin Parti'de aktif bir eleman o-

venliğini sağlanması, faşist odakların dağıtılarak sermayenin kanlı diktatörlüğünün gerçekleştirilmemesi için demokratik güçlerin toplumsal muhalefetinin örgütlenmesi zorunludur.

Baskı ve terör havası tüm emekçi kesimler üzerine esip durmakta, yeni tertip ve tuzakların hazırlanması sürecine girilmiş olduğu da gözler önünde durmaktadır.

Bizleri somürü ağı içinde tutmak isteyenleri iyice tanıyalım. Sahte «işçi dostlarının» neye ve kime hizmeti amaç edindiklerini gözden kaçırmayalım. Dört yılda bir oylarımızı alanlarla, iki yılda bir yetki alıp ücret zammıyla bizi avutarak «söz ve karar sahibi» olmamız engelleyen sarı sendika patronlarına bir daha fırsat veremeyelim.

Büyük sermayeye, toprak ağalarına ve dış güçlere hizmeti amaç bilenleri iyice tanıyoruz artık. Onlara; baskı, zulüm ve somürü ağını yaygınlaştırma olanağını veremeyelim.

Şu halde, tüm işçi ve emekçi düşmanı girişimleri püskürtülebilmek için, faşizmi ve emperyalizmi yöketecek için, sermayenin baskı ve zulümüne son vermek için; Tarım İş Yasası'nın yasalaşması için, genel grev, dayanışma grevi, referandum hakkımızın elde edilmesini, lokavun yasaklanmasını ve tüm anti - demokratik uygulamaları ve yasa hükümlerinin kalkmasını için kendi öz partimiz, TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ saflarında birleşelim.

Toplumsal parti örgütü havasından yarar umanların, kitleleri örgütü mücadeleden alıkoymak isteyenlerin kıyıcı politikalarını açığa çıkaralım. Demokratik haklarımızı sonuna kadar kararlı bir şekilde kullanalım.

Sendikal hak ve özgürlüğümüzü eksiksiz kullanmak, politik ve ideolojik birliğimizi sağlamlaştırmak için ve sermayenin örgütü gücünü kırabilmek için, sınıf partimiz olan TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ saflarında birleşelim.

Kurtuluşumuz, ancak ekonomik mücadelemizi politik mücadeleyle birleştirdiğimiz zaman gerçekleşecektir. Bu nedenle, Partimiz saflarında birleşerek vereceğimiz mücadele ile zafere ulaşacağımıza hiç bir zaman unutmamamız.

«Kılavuzumuz bilimsel sosyalizm. SİLAHIMIZ PARTİMİZDIR.»

- Yaşasın, örgütü birleşik gücümüz!
- Yaşasın, sarı sendika - patron zincirini parçalama savaşını veren yığlıt işçi sınıfımız!
- Selam Türkiye'nin ve Dünya'nın aydınlık geleceğine!

Adana il örgütünün bildirisi:

Baskılara Karşı Birleşelim

Adana İl Örgütü'nün tekstil işçilerine ve pamuk tarlalarında çalışan emekçilere dağıttığı bildiriyi yayınlıyoruz:

MC güvenoyu aldı. Bundan sonra emekçi halkımızı daha zor günler beklemektedir. Aslında seçimlerden bu yana işçiler, emekçiler, gençler, tüm ilericiiler üzerindeki baskıları durdurmamış. Şimdi faşist baskı ve terör eskisinden de daha yoğun, daha planlı, daha azgın olarak sürdürülecektir. Emperyalizm, büyük patronlar, büyük tüccarlar, büyük toprak sahipleri, emekçi halkımız üzerindeki somürü kat kat arttırmak için tam boy faşist bir rejimin hazırlığı içindedirler. Seçimlerde birbirine en ağır küfürleri dizen MC liderleri bunun için yine kolkola girmişlerdir. Bütün ilerici, demokrat, yurtsever güçlerin birlik, beraberlik ve dayanışma içindeki mücadelesi bugün her zamankinden daha zorunlu hale gelmiştir.

Bölgemizdeki yaşam koşullarına baktığımızda; onbinlerce tarım emekçisi ve gecekonduarda yaşayan işçilerimiz zehirli su tutmanın ölüdürücü tehdidi altındadır. İlgililerin önderliği koruma önlemlerini yerine getirme olanağını asla bulamayız bu işçi ve emekçilerimizin ölüme terk edildiğini söylemek abartma olmayacaktır.

Kıscacası, pamuk tarlalarında çapa salıyarak ve fabrikalarda tezgah başlarında ömür törpüleyen işçilerimiz aynı gün yaşam koşullarının pençesindedirler.

Aynı tezgahların başında çalışanların, aynı iplikten bez dokuyanların yarattığı değerlerden aslan payı patronlara gidiyor. İşçiler ise yaşamın ölüdürücü pençesinden kurtulma savaşını veriyor.

Ürettiği değerlerden emeğinin karşılığını alamayan ÇUKUROVA EMEKÇİSİ, aşılanma ve horlanmanın ezikliği içinde gönülsüz yaşamını sürdürmektedir. Bunca

ezgi ve baskının sürdürülmesi için çeşitli yöntemler uygulanmaktadır. Özellikle sanayi işçileri, Kürtler, Araplar, Çerkezler, Gavur Dağlılar, ya da aleviler - sünniler gibi ırk ve mezhep ayrıtlıkları yaratılarak birbirlerine düşman kamplara bölünürler. Bu nedenle de bu tür ayrılıklı girişimler işçilerin somürüye karşı ortak mücadele veremelerini engeller, toprak ağalarının ve patronların işlerini kolaylaştırmış olur.

İçinde bulunduğumuz günlerde ise 20.000 işçiyi yakından ilgilendiren TEKSTİL İŞKOLUNDA verilen yetki mücadelesi süresinde ayrılıklı davranışlar yanında fiili baskılar da yoğunlaştırılmıştır. İşçilerin birliği sağlama girişimleri karşısında, panığe kapılan patronlar sarı sendikaların ve Bolge Çalışma Müdürlüğü'nün işveren yanlısı tutumu ile demokratik sendikal haklarının kullanılma özgürlüğünden yoksun bırakılmakta, devrimci sendikada bütünleşmeleri engellenmektedir.

Patron - sarı sendika işbirliği ile işyerlerine çağrılan güvenlik ekipleri işçilerin üzerlerini aramakta, sendikal mücadele veren kararlı işçiler yıldırmak istenmektedir.

Artık, «işçi - işveren kardeşliği» ve «partilerüstü politika» edebiyatının ne olduğu işçiler tarafından giderek daha da açığa anlaşılıyor. Amerikancı sendika anlayışını, bölgemizde ustaca uygulayanların maskesi düşüyor, patron çıkarlarını işçi çıkarlarından üstün tutan sarı sendikaların ipliği pazara dökülüyor.

Tezgah başlarında çalışanlarla, pamuk tarlalarında çalışanlar, mücadelelerinin ortak olduğunu biliyorlar artık. Bugün örgütü, birleşik gücün gerekliliğine dünden daha çok inanıyorlar.

Çünkü, içinde bulunduğumuz ortamda, demokratik kazanımların korunması, Anayasa haklarını çiğnenmemesi, can gı-

kançılıksı koruyacak, bununla da yetinmeyip bunları geliştirmek ve yeni haklar elde etmek için en ön safıta mücadeledir.

«MC'nin ve yerel uygulayıcılarının işçi sınıfı ve emekçilerin demokratik hak ve özgürlüklerine giderek artan ölçüde saldırılarına bulunacağı bu «yasak kararı» ya, müdelenmektedir (!). Bunun için Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin mü-

cadelelerinin örgütlenmesi, faşizme ve emperyalizme karşı tüm güçler arasında birlik ve dayanışmanın sağlanması, böylece oluşturulacak anti - faşist demokrasi cephesini kitleleş gücünü giderek artırılması ve niteliğinin yükselmesi yolunda tüm olanakları ve özveriyle çalışma azmini teyid eder.»

Dünya'da Anti-Faşist Mücadele Deneyi

Halkların yarım yüzyıldır faşizme karşı kazandıkları büyük zaferlere rağmen, faşizm ve faşizm tehlikesi yeryüzünden silinmiş değildir. Emperyalizmin saldırgan niteliği, büyük, tekeli burjuva iktidarının gerici özü değişmediğine ve değişmeyeceğine göre, bu son derece doğaldır. Faşizme ve faşizm tehdidine karşı mücadele bütün dünyanın olduğu gibi ülkemizde de işçi sınıfının, emekçi kitlelerin, demokratik, barışçı güçlerin ilk gündem maddeleri arasındadır.

ANTI - FAŞİST MÜCADELENİN BAŞARISI, ÇEŞİTLİ MÜCADELE BİÇİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DOĞRU KURULMASINA VE UYGULANMASINA BAĞLIDIR.

Faşizme karşı mücadele, onun bütün yönlerini dikkate alarak ve çok çeşitli yöntem ve taktiklerle birleştirilerek verilmesi gereken bir mücadeledir. Faşizme karşı kazanılacak zaferin, büyük ölçüde, çeşitli mücadele biçimlerinin aynı anda başarıyla uygulanmasına ve bunlar arasındaki bağın doğru olarak kurulmasına bağlı olduğu söylenebilir. Bu mücadele biçimleri, ekonomik-demokratik haklar için verilen günlük mücadelelerden ileri politik hedeflere yönelik geniş ve sürekli kitle eylemlerine, anti-faşist güçlerin en küçük birimlerde birleştirilmesinden sinifsal ittifakların, geniş politik blokların kurulmasına; kapitalist düzenin çerçevesi içinde faşizmin gücünü zayıflatacak belirli reformlar sağlanmasından burjuva demokrasisinin sınırlarını aşan iktidar organlarının oluşturulup, köklü toplumsal dönüşümlerin gerçekleştirilmesine vb. kadar değişen bir çeşitlilik göstermektedir.

Fakat faşizme karşı mücadelelerin tarihi, sadece anti-faşist mücadeledeki taktiklerin zenginliği ve değişkenliği bakımından öğretici değildir. Bu çok değişken taktiklerin başarıyla uygulanabilmesi, uzun anti-faşist mücadele yılları içinde biçimlenen, olgunlaşan ve hayata geçirilen bir stratejinin varlığıyla ve kendisini kabul ettirmesiyle mümkün olmuştur. Uluslararası bilimsel sosyalist hareketin birinci dünya savaşından ve Ekim Devrimi'nden sonra dünyada ve kapitalist ülkelerde ortaya çıkan, yeni sinifsal güçler dengesinin çözülmesini uyarak oluşturduğu bu strateji, anti-faşist mücadelelerin oluşmasında ve başarıya

ulaşmasında en büyük belirleyici faktör olmuştur.

Anti-faşist mücadeleler tarihindeki somut örnekleri de bu açıdan, yani anti-faşist mücadelenin strateji ve taktiklerinin uygulanmasındaki başarılar yada başarısızlıklar, doğrular yada yanlışlar açısından incelemek ve yorumlamak doğru olacaktır.

ANTI - FAŞİST MÜCADELEDE BAŞARISIZLIKLAR DÖNEMİ, DENEYLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Anti-faşist mücadelenin strateji ve taktiklerinin uygulanmasındaki başarı-zlıklarını klasik bir örneğinden söz etmek olanaksız gibidir. Çünkü, faşizmin bir tehlike olarak ortaya çıkışı ve yükselişle, «faşizme karşı mücadele» gibi stratejik bir hedefin doğuşu arasında önemli bir geçişme olmuştur. 1921'de Mussolini'nin faşist hareketinin boy göstermesinden yaklaşık olarak 1933'e kadar süren bu dönem, uluslararası işçi sınıfı ve emekçi kitleler için faşizm karşısında bir yenilgi ve hataları öğrenme dönemi olmuştur. Bu dönemin başlıca özellikleri kısaca şöyle özetlenebilir: Sağ sosyal demokratların burjuvaziye sınıf işbirliği politikası yüzünden, işçi sınıfı safının sermayenin ve faşizmin saldırısı karşısındaki bölünmüş ve dağılmış kalması; işçi sınıfının toplumun diğer emekçi kitleleriyle, özellikle köylülükle ve kent küçük burjuvazisiyle, ve tüm anti-faşist demokratik güçlerle birliğinin yokluğu; kapitalist ülkelerdeki genç işçi sınıfı partilerinin ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin, sınıf mücadelesinin değişen koşullarına uygun strateji ve taktikler zamanında belirleyip uygulayamaması ve seker partilerinin etkisinden kurtulamaması.

ANTI - FAŞİST MÜCADELENİN STRATEJİNİN TEMEL İLKELERİ VE DAYANDIĞI TARİHİ KÖKLER

Anti-faşist mücadelenin stratejik bir görüş olarak kavranması 1930 - 1933 yıllarını bulmuştur, bu görüşe uygun bir mücadele yolunun çizilmesi de ancak 1934 - 1935 yıllarında mümkün olabilmektedir. Üçüncü enternasyonal'in 1935 Temmuz - Ağustos'unda toplanan VII. Kongresi'nde çizilen strateji ve taktikler, bütün dünyada geniş anti-faşist

hareketlerin hızla doğuşunu ve yayılışını müjdelmiştir. VII. Kongre'nin geçmiş dönemin mücadelelerinin bütün olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirerek oluşturduğu stratejinin temel unsurları şöyle özetlenebilir :

1) İşçi sınıfının, ve işçi sınıfıyla birlikte tüm anti-faşist ve demokratik güçlerinin faşizme karşı eylem birliği; birleşik işçi sınıfı cephesi ve anti-faşist halk cephesi;

2) Eylem birliğinin asıl düşmana, yani emperyalizme, gericiliğe ve faşizme karşı çevrilmesi;

3) İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin i-vedi ekonomik ve demokratik taleplerinin savunulması ve kitlelerin bu talepler için seferber edilmesi; demokrasi ve sosyalizm için mücadelelerin doğru olarak birleştirilmesi;

4) Faşizme karşı mücadelelerin, burjuva demokrasisinin faşist saldırıya karşı savunmanın ötesinde, tekeli sermayenin gücünü kırarak ve işçi sınıfının ve müttefiklerinin mevzilerini güçlendirecek köklü dönüşümleri hedef alması; «halk cephesi hükümeti» formülü.

Bu ilkelerin pratikteki yansımalarına değinmeden önce, bir kere daha, bunların uluslararası işçi sınıfı hareketi içindeki uzun bir ideolojik ve politik olusumun ürünü olduğunu hatırlamak gerekir. Bu ilkelerin hemen hepsinin kökleri daha gerilerde, söz konusu olusumun çeşitli evrelerinde bulunabilir. Sermayenin saldırısına karşı «birleşik işçi cephesi» fikri, 1935'te ulaşılan kapsamdan oldukça farklı olmakla birlikte, Üçüncü Enternasyonal'in 1921'deki III. Kongresi'nde geliştirilmiştir. Ayrıca yukarıda 3. ve 4. maddelerde sıralanan ilkeler, Üçüncü Enternasyonal'in Lenin'in bulunduğu III. ve IV. (1922) Kongrelerinde formüle edilen görüşlere dayanmaktadır.

FAŞİZMİN İKTİDARI ELE GEÇİRMESİ VE ANTI - FAŞİST MÜCADELEDE TEMEL YANILGILAR

İTALYA DENEYİ ,

İtalya'da faşizmin iktidarı ele geçirebilmesinin on koşulları, 1919 - 1920'de ülkede yükselen devrimci dalgalanım, reformist sendika liderlerinin yönetimine geçmiş olan

Sosyalist Parti'nin «devrim korkusu» yüzünü evrensel kalmalıları sunuldu; İtalyan Komünist Partisi Ocak 1921'de kuruldu. Fakat İKP'nin Mussolini'den darbesine kadar izlediği politika da seker bir anlayışa dayanıyordu. Bu anlayışın temellerinden biri, faşizmin niteliğinin doğru olarak kavranamaması; faşizmin, burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olarak burjuva demokrasisi ile özdeş tutulmasıydı. Faşizm ile burjuva demokrasisi arasındaki karşıt görüşmeler, işçi sınıfı partilerinin, faşizme karşı burjuva toplumunun en geniş demokratik güçlerini birleştirme zorunluluğunu görememelerinin temelinde yatıyordu. İKP yönetimi bu anlayışla diğer anti-faşist parti ve örgütlerle anlaşmayı reddedecekti.

Seker anlayışın bir diğer temeli de, sosyal demokrat partilerin kapitalist sisteminin «temel direği» sayılmasıydı. Giderek sosyal demokrasisinin «sosyal faşizm» olarak nitelenmesine kadar varan bu anlayış, işçi sınıfının birleşik cephesini sadece tabandaki bir birlik ve sadece bilimsel sosyalist partinin arkasındaki bir birlik olarak görüyordu. Lenin'in önderliğindeki Enternasyonal Yürütme Komitesi, İKP'ni, Sosyalist Parti'yle işbirliğine, ve 1922 sonbaharında reformistlerin SP'den tasfiyesinden sonra birleşmeye çağırды. Bu, anlayışta bir çelişme ancak faşist darbeden sonra başlayabilirdi.

Seker anlayışın üçüncü bir temeli de, işçi sınıfının önündeki doğrudan görevin kendi sınıf iktidarını kurmak olarak görülmesiydi. «Birleşik işçi cephesi», işçi sınıfının doğrudan doğruya bu hedefe hazırlayan ve bu hedef için birleşiren bir cephe olarak görülmüyordu. Demokratik talepler için mücadelelerin işçi sınıfını sosyalizme uzaklaştıracak varsayıyordu. Bu görüşe dayanılarak, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin demokratik taleplerini gerçekleştirecek demokratik bir hükümetin kurulması yoldaşları her türlü parlamenter anlaşma reddediliyordu. Mussolini'den darbesinden sonra, 1922 Kasım'ında toplanan Enternasyonal IV. Kongresinde ise, kapitalizmin bunalımının derinleşmesinin, işçi sınıfını, kendi iktidarını kurma göreviyle değil, mücadelenin demokratik aşamasına ilişkin görevlerle karşı karşıya getirebileceği belirtilmekteydi. Yine aynı kongrede derinleştirilen, bu görevlerin gerçekleştirilmesi için kurulabilecek bir «işçi hükümeti» fikri, ilerdeki «birleşik cephe hükümeti» fikrinin temelini atıyordu.

BULGARİSTAN DENEYİ :

Yukarıda sıralanan temel yanlışlıkların Bulgaristan'daki sonuçlarını hatırlayalım : 1923 Haziran'ında gerici güçlerin Çiftçi Birliği hükümetine karşı giriştiği darbe hareketi, Bulgaristan Komünist Partisi tarafından, burjuvazinin iki kampı arasındaki bir çatışma olarak görülmüş ve darbeye karşı tarafız kalınmıştır. Bu, darbenin faşist niteliğinin kavranamamasına, faşizm ile burjuva demokrasisi arasındaki karşıt görüşün değerlendirilmesine dayanıyordu. BKP'nin darbe ertesi yıllarda bu politikayı terketmesine rağmen, seker anlayış 1929'da yeniden Parti yönetimine etkin oldu. Faşizm cephesinin 1931 - 1934 arasındaki «yarılanımdeninden sonra gelen yeni faşist darbeyi galibiyetinde de bu anlayış rol oynadı.

Sekerliğin, BKP'nin politikasını yansıyan evrensel özellikleri sunuldu; Faşizme ve tekellere karşı mücadele verilebilecek tek güç işçi sınıfı olarak görülmüyordu. İttifakların zorunluluğu reddediliyor; birleşik cephe politikası, geçici gruplaşmaların içyüzünü açığa vurulması ve kitlelerin bu gruplaşmaların etkisinden kurtarılması için bir «manevra» olarak görülmüyordu. Parti'nin işçi sınıfında sahip olduğu saygınlık ve kazandığı başarılar, kitlelerin doğrudan işçi sınıfı iktidarı için hazır olduğu biçiminde yorumlanıyordu. Seker görüş, ekonomik ve demokratik talepler için mücadelenin önemini de reddediyordu. Seker anlayışa göre, başlıca stratejik darbe sosyal demokrasiye ve diğer küçük burjuva partilerine indirilmeliydi. Üstelik, sosyal demokrat partilerin «sol» kanatları, onların en tehlikeli olan yanı sayılıyordu. Çünkü bu «sol» kanat üyeleri, kitlelerin devrimci atılımını zayıflatma olanağına sahiptiler.

SEKTARİZMİN TASFIYESİ VE ANTI - FAŞİST MÜCADELENİN GELİŞTİRİLMESİ

Üçüncü Enternasyonal'in 1935'teki VII. Kongresi'ni öncelleyen ve ondan sonra geçen yıllar, işçi sınıfı partilerinin, seker anlayış ideolojik, politik ve örgütsel düzeylerde yeniliğe uğrattıkları yıllar olmuştur. VII. Kongre'de uygulanan ve geliştirilen yeni stratejinin onaylanmasının yalnız Fransa, İspanya, Bulgaristan gibi çok bünen örneklerle sınırlı olmadığına belirtmek gerekir. Örneğin 1935 - 1937 yıllarında Polonya'da Komünist Partisi baskı rejimine karşı geniş siyasi grevlerin öncülüğünü yapmıştı, aydınların ve küçük mülk sahiplerinin önemli kesimlerinin desteğini kazanmıştı. İngiltere'de faşist Mosley'in yönetimindeki faşist hareket, 1936'da işçi sınıfı partisinin önderlik ettiği kitle hareketleriyle geriletilmiş; 1937'de Komünist Partisi, Bağımsız İşçi Partisi ve Sosyalist Birlik hareketiyle birlikte işçi sınıfı hareketinin birliği ve İşçi Partisi'nin politikasının değişmesi için bir kampanyaya başlamıştı. 1937'de İtalya'da Komünist ve Sosyalist partiler arasında bir anlaşma yapılmıştı. ABD'de Komünist Partisi'nin yürüttüğü geniş halk cephesi politikası sayesinde işçi sınıfının demokratik örgütlerdeki ağırlığı hızla yükselmiştir. Bu örnekler çoğaltılabilir. Fakat Fransa, İspanya ve Bulgaristan'daki deneylerin, anti-faşist mücadelenin strateji ve taktiklerinin gelişmesine belirleyici rol oynadığı da kuşkusuzdur.

FRANSA DENEYİ :

Fransa, «birleşik cephe» kavramının yeni ve daha geniş bir kapsamda ele alındığı ilk ülke oldu. Maurice Thorez yönetimindeki Fransız Komünist Partisi, birleşik cepheyi, işçi sınıfını doğrudan kendi iktidarı için hazırlamayı amaçlayan bir birlik olarak görmüyordu. Faşizmin yenilmesi ve emekçi kitlelerin demokratik taleplerinin gerçekleştirilmesi, birleşik cephe politikasının temelinde yatmalıydı. FKP, «mümkün olan bütün müttefiklerin kazanılmasını», «kitle-proletaryaya eyleminin bütün emekçi halk tabakalarının eylemiyle desteklenmesini», «emekçi köylülerin, küçük burjuvazinin ve aydınların faşizme karşı mücadeleye çekilmesini» öngörüyordu. FKP, tabanda kuru-

caak birleşik cephe, tavandaki birleşik cephe kategorileri olarak karşısına çıkarılan anlayışı da reddediyor; Sosyalist Parti yönetimine de birleşik cephe çağrısında bulunuyordu. Parti'nin Haziran 1934'teki Ulusal Konferansı'nda bu politika onaylandı; Ekim 1934'te M. Thorez «Halk Cephesi» formülünü Üçüncü Enternasyonal'e önerdi. 27 Temmuz 1934'te Fransa'da Komünist ve Sosyalist partiler arasında imzalanan ortak eylem paktı, Halk Cephesi'nin temelini atıyordu.

Halk Cephesi Fransa'da, 1934 Şubat'ındaki gerici ayaklanmayla boy gösteren faşist tehlikenin yenilmesini sağladı. 1936 seçimlerinde Halk Cephesi hükümeti kuruldu. Ancak, bu başarılarla ulaşılmış, çeşitli mücadele biçimlerinin gereği gibi birleştirilebilmesi mümkün olmuştur. 1934 Şubat'ında FKP'nin çağrısı üzerine 4,5 milyon işçinin katılımıyla yapılan grevler; 1935 14 Temmuz gösterileri; 1936 büyük bahar grevleri; 1936'daki ilk seçim türü eylemleri gibi kitlese hareketler, Halk Cephesi'nin oluşmasında ve başarısında belirleyici rol oynadı. FKP, «ortak eylem paktı»nın SP tarafından bir «saldırılmazlık paktı» olarak anlaşılmasına karşı mücadele etti; Halk Cephesi programının kitleler önünde yapılan somut ve kesin taahhütlere dayanması için çalıştı. Program, gerçekten bu nitelikteydi. Faşist derneklerin kesinlikle dağıtılması; gerici basın yasalarının iptali; sendika kurma hakkının sınırsız tanınması; savaş sanayilerinin devletleştirilmesi; tutarlı bir barış mücadelesi; kitlelerin yaşam düzeyinin yükseltilmesi; iş haftasının kısaltılması; demokratik bir mali reform yapılması. programda yer alan ilkeler arasındaydı. Halk Cephesi hükümetindeki Sosyalist ve Radikal partiler tarafından bu ilkelerden uzaklaşılması, giderek Halk Cephesi'nin çözülmüne; Fransa'nın gerici Mareşal Petain'e teslim edilmesine yol açacaktı. Buna karşılık FKP'nin izlediği kararlı politika, üyelerinin 1935 - 1937 arasında 8 kat çoğalmasına sağladı.

Fransa'da Halk Cephesi deneyi, Enternasyonal'in VII. Kongresi'nde «birleşik cephe hükümeti» üzerine geliştirilen tezlerin doğrulanması bakımından da önem taşır. VII. Kongre, halk cephesi hükümetinin, burjuvazinin iktidarına son verilmesine ve işçi sınıfı iktidarının kurulmasına bir geçiş mi olacağı, yoksa yalnızca faşizmi ezme ve emekçi kitlelerin mevzilerini güçlendirmekle mi kalacağı sorusunu, ancak somut pratik çözümlere ulaşılabildiği belirtiyordu. Ve sırf ikinci olasılığın varlığı yüzünden, birleşik cephe hükümetlerinin kurulmasında yada desteklenmesinde tereddüt düşmenin affedilemeyeceğini açıklıyordu. FKP, anti-komünizmin etkisinden henüz kurtulamaması orta tabakaların Halk Cephesi'nden kopmasını önlemek amacıyla hükümetle katılmamasına rağmen, hükümetin bütün ileri adımlarında kitlese gücüne onun arkasında olması; hükümet halkın hükümeti olmaktan çıktığı sürece de onun karşısında olmaktan çekinmemiştir.

İSPANYA DENEYİ ,

İspanya'da anti-faşist güçlerin eylem birliği doğru ilk adımlar, ancak 1934'te gerici Robles hükümetine karşı başlayan kitlese grev ve direnişler sırasında atılabildi. Komünist Partisi'nin yanısıra diğer sol ve Cumhuriyetçi partilerden oluşan Halk Cep-

Politik Esneklik İdeolojik Titizlik

«Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; bu kararların ikinci bölümünde belirtilen talep ve mücadele hedeflerinin gerçekleştirilmesi için bütün demokratik güçlerin en geniş birlik ve dayanışma içinde mücadelesini gerekli görür; bunun gerçekleştirilmesi için elden gelen çabayı göstermek üzere Parti organlarını ve tek tek bütün üyelerini görevli kılar.»

«Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin mümkün olan en geniş kitleleri kavrayabilmesi, ilerici, yurtsever, demokrat güçlerin desteğini kazanabilmesi için gerekli politik esneklikle, işçi sınıfı ideolojisinin büyük bir titizlik içinde ve hiç bir ödün verilmeksizin savunulmasını ayrılmaz bir bütün olarak görür.»

— 1. Büyük Kongre Kararları'ndan

Politik esneklikle ideolojik titizlik arasındaki bağın doğru bir şekilde kavranmasının ve hayata geçirilmesinin artan bir önem taşıdığı günler yaşıyoruz.

Türkiye İşçi Partisi üyeleri ve yandaşları, genel olarak bilimsel sosyalizmi ve bilimsel sosyalizmin ülkemiz koşullarına uygulanması ile ortaya çıkan parti çizgisini titizlikle savunma, bağımsız hareketimizi kitleler içinde geliştirip sağlamlaştırma mücadelesi ile emperyalizme, faşizme ve kapitalizme karşı kavga veren safaların mümkün olabileceği en büyük genişliği ulaştırılması, bu safar içinde ilkel bir birliğin kurulup geliştirilmesi mücadelesini daha büyük bir başarıyla uyumlaştırma görevi ile karşı karşıya bulunuyorlar.

Bu görevin yerine getirilmesinde üzerinde en büyük önemle durulması gereken sorun parti örgütlenmesi ile güç ve eylem birliğinin geliştirilmesi arasındaki ilişkiler sorunudur.

Hem sosyalist iktidarı kurmuş partilerin deneyimleri, hem de kapitalist ülkelerin işçi sınıfı partilerinin deneyimleri bize şu gerçeği gösteriyor; bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin ileri ve kabici başarılarına ulaşmasının başta gelen güvencesi genel olarak işçi sınıfı hareketinin, özellikle de bu hareketin en üst biçimi olan işçi sınıfının politik örgütlenmesinin gücüne, etkinliğine bağlıdır. Bilimsel sosyalist ha-

reketin birlik ve dayanışma yönünde adımlar atabilmesinin başta gelen güvencesi de doğrudan doğruya bu güç ve etkinliktir. İşçi sınıfının birliğinin sağlanabilmesi; demokratik, anti emperyalist güçler arasında birlik ve dayanışma esasına dayanan ilişkilerin gerekliliğinin kabul ettirilebilmesi, bir ortak program etrafında birleşilebilmesi, bu birliğin bütün saldırılara rağmen sürdürülebilmesi ve sonuç alıcı olmasının sağlanabilmesi bilimsel sosyalist partinin gücü ve etkinliği ile sıkı sıkıya ilişkilidir. Birlik ve dayanışma yönünde ilerlenebilmesi, genel politik şartların olduğu kadar, işçi sınıfı partisinin gücünün de dayatmasıyla kabul ettirilebilmektedir.

Ne var ki, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin partinin ve bir bütün olarak işçi sınıfı hareketinin ağırlığının bilinmesi, asla birlik ve dayanışma politikasının yok sayılmasına, bu politikanın yalnızca belli dönemler önem taşıyan bir taktik görev olarak değerlendirilmesi sonucuna götürmez. Birlik ve dayanışma için mücadele, sürekli; önemli politik taktiklerin sınırı çok aşan; ve temel güvencesini işçi sınıfı partisinin güçlüğü ve etkinliğinde bulmasına karşın, aynı zamanda işçi sınıfı partisine güçlüğü ve etkinliğinin yollarını açan bir mücadele alanıdır. Gerek kitleler içinde çalışma, gerek kitle örgütlerini doğru amaçlarla yönlendirme, gerekse çeşitli burjuva ve küçük burjuva politik akımlarının olumsuz etkilerini kırmak tek başına doğrudan ör-

gütsel çalışmalarla üstesinden gelinebilecek görevler değildir. Kitlelerin güven ve desteğinin mücadeleye kazanılması, onların kendi deneyimleriyle öğrendiklerini politik tercihlerine yansımaları için olanaklar yaratılması ayrı bir önem taşır.

Hemen bu noktada değinilmesi gerekli ikinci bir sorun ideolojik titizliğin gerçekleştirilişi biçimi sorunudur. İdeolojik titizlik «itiraz kabul etmez alı hocahı» tavrını gerektirmez. İşçi ve emekçiler arasında burjuva ideolojisinin çeşitli yansımalarına karşı mücadele, bilimsel sosyalist çizginin titizlikle savunulması, parti tutumunun dostça, sabırla açıklanması yöntemiyle gerçek başarılarla ulaşabilir. Bu, kitle çalışmasında, kitleler içinde bilimsel sosyalist hareketin tanıtılıp benimsenmesinde bilimsel sosyalizme, partiye ve kendine güvenin ifadesi de olmaktadır.

İdeolojik çizgimizin en büyük bir kararlılıkla savunulması, bu çizgide olmayan ancak ilerici, yurtsever, demokrat eğilimler taşıyan kuruluşların yönetici ve üyeleriyle, tek tek kişilerin tanışmayı, dostça bir tartışma ve ikna ortamını yaratmaya, atılabilecek ortak adımlar varsa bunların neler olduğunu birlikte araştırmaya girişmeyi imkânsız kılmaz. Tam tersine bu görüşlerin en geniş bir biçimde gerçekleştirilmesini gerektirir. Biz yazılarımızı en geniş kitleler okusun diye, sözlerimizi en büyük kalabalıklara, en başta öncü işçiler olmak üzere halk liderlerine ulaşın diye söylüyoruz. Ve yalnızca okunması, dinlenmesi için değil, inandırması, güven vermesi, baskı ve sömürüye karşı daha yaygın ve etkili bir mücadeleyi mümkün kılsın diye yazıyor, söylüyoruz.

Politik ve ideolojik ayırım çizgilerimiz, bu çizgileri belli etmek tek başına bir yarar sağlar düşüncesizlikle çekmiyoruz. Bu çizgilerin netleşmesi halinde dünya görüşümüzün sağlığını ve hareketimizin bağımsızlığına gölge düşürmeden, işçi ve emekçilerin en büyük bölümünü somutluluğa ve zulme karşı belli amaçlarda birleşmiş örgütlü bir güç olarak çıkartmak mümkündür diye bu çizgileri çekiyoruz.

Bizler, yurtseverliğin, demokratinin, ilericiğin, bilimsel, sosyalist olmayla özdeş olmadığını bilmele beraber, bu niteliklerin ancak bilimsel sosyalizm ile bütünleştiğinden tutarlılığa, sonuna kadar mücadeleleliğe kavuşabileceğinin bilincindedyizdir. Bu bütünleşme demokratik mücadeleden sistemli

ve örgütlü bir biçimde geliştirilmesi sürecinde zamanla gerçekleştirilebilir.

Politik esneklikle ideolojik titizlik arasındaki bağın doğru bir şekilde kavranması ve hayata geçirilmesi bakımından önem taşıyan bir diğer sorun politik esnekliğin bariyeriyle gerçekleştirilmesi ile ideolojik mücadelenin yoğunlaştırılması arasındaki ilişkiyi ilgilidir. Faşizme ve emperyalizme karşı olan güçlerin en geniş birlik ve dayanışma yolunda atılacak her adımın başarılı sonuçlara ulaşması mutlaka ideolojik çalışmanın daha üst düzeye çıkarılmasını gerektirir. Faşizme ve emperyalizme karşı mücadeleyi yoğunlaşması ve birarada olunan güçlerin karşılaşması, yurtseverliği ve demokrasinin dile getiren birtakım genel düşünceleri yetinilmesini değil, tam tersine bilimsel sosyalizmin, parti çizgisinin daha derinliğine kavranmasını ve durmaksızın geliştirilmesini gerektirir.

Güçbirliği politikasının uygulanmasında ileri adımlar atılmasıyla ideolojik mücadelenin yoğunlaştırılmasının birbiriyle çelişmesi söz konusu değildir. Çünkü ideolojik mücadele ilerlicileri, yurtseverleri, demokratları, birbirlerine karşı döşmanlaştırıcı ve bilimsel sosyalist önerilere kulakları kapattığı değil, birliği sağlamlaştırıcı, bilimsel sosyalizmin her tartışmada bir kere daha ortaya çıkan üstünlüğünü isbailayıcı, ikna edicidir. İdeolojik çalışmanın geliştirilmesi, ideolojik sağlamlık politik esnekliği besleyip, geliştirir başlıca kaynaktır,

Aday Üyelik Dönemi

«Baştarafı 5. sayfada»

nımız olumu ise adayımız partili olmaya hazır demektir. Zaten kim kendisinin her bakımdan yetişmiş tam bir partili olduğunu rahatlıkla iddia edebilir, o zaman Partinin bir okul olduğu gerçeği nerede kalır.

Hepimiz adaylığımız süresinde olsun, ondan sonraki dönemde olsun bir yandan yaptığımız görevle parti çalışmalarına katkıda bulunurken bir yandan da hergün yeni bir bilgi ve bilinç kazanmaktayız. «İş içinde eğitilip aydınlanarak» daha iyi birer partili olmaya doğru kendimizi geliştirirken, aşmaktayız. Bunun en sınırı yoktur.

Afrika'da Ulusal Kurtuluş Hareketinin

«Baştarafı 12. sayfada»

münizm. Bu ülkelerin ekonomileri hâlâ büyük ölçüde emperyalist - kapitalist sisteme bağlıdır. Bu ülkelerin emekçileri emperyalizme olduğu kadar, sömürücülere karşı da mücadele veriyorlar.

1970'lere gelinceye kadar Afrika ülkeleri bağımsızlığa kavuşmalarından ardından yenilgiye uğrattıkları emperyalizmi doğuran kapitalist sisteme de karşı bir tavır içine giriyorlar ve kapitalist olmayan kalkınma yolunu benimliyorlardı. Ancak onların bu tercihleri, çözümünü ulaştırmış bir iç sınıfal dengeden kaynaklanmadığından, bu ülkelerin ekonomileri hâlâ büyük ölçüde yeni sömürgeci ve emperyalist güçlerin çıkarları doğrultusunda dengeleniyordu. Çeşitli ekonomik sektörlerde devletleştirme gerçekleştiren bazı ülkeler bile uzun süre tek tip mal üretimine dayalı ve emperyalist devletlerin hammadde ambarı durumundaki ekonomilerini düzölge çıkarıyorlardı. Yenilgiye uğrayan sömürgecilerin çoğu tüm teknik güç ve sermayeyi de birlikte götürdükleri için devletleştirilen işletmeleri üretme geçirmek çok zorlaşıyordu. 1970'lerden sonra gerek uluslararası işçi hareketinin, gerekse de dünya sosyalist sistemin ulaştığı gelişme düzeyi ulusal kurtuluş mücadelesine öncülük eden militanların bilinçli sosyal - ekonomik tercihler yapmaları sonucunda, İsrail'in Uganda'nı Entebbe havaalanına yaptığı baskını tasvip eden emperyalistler Zimbabve halkının irki Ian Smith rejimine karşı verdiği mücadelede «barışçı» çözümler için arabuluculuk girişimlerinde bulunmakta; Libya'ya saldırıan Mısır'ı ödüllendiren ve Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin kurtuluş kavgasını bastırması için Mobutu'nun Zaire'sine açıkça silah sağlama ABD ve Fransa, Sovyetler Birliği ile karşılıklı dostluk ve işbirliği anlaşmaları imzalayan Angola ve Mozambik benzeri ülkelerin bağımsızlıklarından taviz verdikleri ni öne sürmektedir.

Mısır'da devrim hareketinin etkisiz kılınması, Angola örneğinin ortaya koyduğu saflaşma bu gerçeği belgeleyen en önemli gelişmelerdir. Bugün kurtuluş mücadelesi veren halklara yol gösterebilecek bir «Mısır örneğinden» söz etmek olanaksız hale gelmiştir. Aynı zamanda bir Liberya örneğinde görülen Afrika tipi kapitalizm ya da Kaunda'nın Zambiya'sının gerçekleştirilme çalıştığı Afrika sosyalizmi gibi tarihsel gerçeklerle bağdaşmayan deneyimlerin geçersizliği kanıtlanmıştır. Kongo Emek Partisi Merkez Komitesi Sekreteri Mukueke şöyle diyor: «Afrika tipi, insanlık ve diğer «sosyalizmlerin» teorisyenleri aslında, yani ekonomik sorunları unutuyorlar. Bu da nesnel olarak seven milliyetçiliğe, ırkçılığa, kapitalist ilişkilerin ayakta kalmasına, topludaca sömürücü ve sömürülen sınıfların doğmasına varıyor. Yalnızca bilimsel sosyalist teori emekçilere sosyalizmin yolunu göstermektedir.» Bir zamanların örnek ülkesi Mısır'ın bugün emperyalist çıkarlarını sürdürme temsilcisi olması, Fas ve Zaire örneği ülkelerin, Afrika'nın güneyindeki kurtuluş mücadelelerini engelleme yolunda harcadıkları cabalar yukarıdaki sözleri parlak bir şekilde doğrulamaktadır.

Aşağıda Afrika'daki ulusal bağımsızlık hareketlerinin dış politikasını oluşturan bağımsızlık politikası da bugün yeni ve ilerici bir kimliğe bürünmüştür. Birçok bağımsız ulkenin, politikası, uzun sü-

re emperyalizmin «kötüüklerini» sözlü olarak yermeye, fiilen ise sömürgeci metropole ve ABD hegemonyasına boyun eğme biçiminde ortaya çıktı. Bugün ise Afrika ülkelerinin dış politik konularını, ırkçılık ve emperyalizmin yanında ya da karşısında olmalarına göre biçimlenmektedir. Üstelik Angola, Mozambik, Etyopya vb. ülkelerin sosyalist ülkelerle dayanışma içinde bulunması bağımsızlık diye adlandırılan politikanın anti - emperyalist içeriğini pekiştirmektedir.

Ulusal kurtuluş hareketi'nin kitada tüm olarak başarıya ulaşması, ve ekonomik bağımsızlık ve sosyal ilerleme yoluna girmesine karşı tahammül edemeyen emperyalist güçler karşı - saldırıya geçmiştir. Şimdi gerilimin en büyük silahı yalan ve iftiradır. «İşçiler üzerindeki ideolojik etkisinden bir düşme olduğunda, bu etki sarsıldığında ya da zayıfladığında burjuvazi, en kötü yalanlara ve en azgın iftiralara başvuruyor.» Afrika'da kurtuluş hareketinin toplumsal içeriği billurlaştırıkça ve sosyalist düşünceler eski sömürgeci ve sosyalist düşünceler arasında yaygınlaşarak kazandıça yeni sömürgeciler şimdiye kadar «denemeleri» taktiklere başvurmak ve her yeni taktikle çekişme tağına saplanmaktan kurtulamamaktadır. Bunun Afrika'daki somut örneğini şöyle vezebiliriz: İsrail'in Uganda'nı Entebbe havaalanına yaptığı baskını tasvip eden emperyalistler Zimbabve halkının irki Ian Smith rejimine karşı verdiği mücadelede «barışçı» çözümler için arabuluculuk girişimlerinde bulunmakta; Libya'ya saldırıan Mısır'ı ödüllendiren ve Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin kurtuluş kavgasını bastırması için Mobutu'nun Zaire'sine açıkça silah sağlama ABD ve Fransa, Sovyetler Birliği ile karşılıklı dostluk ve işbirliği anlaşmaları imzalayan Angola ve Mozambik benzeri ülkelerin bağımsızlıklarından taviz verdikleri ni öne sürmektedir.

Bütün bu bunalmış gelişmelere ve Afrika'daki ilerici ve sosyalizmden yana güçlerin zaman zaman mevzi kaybetmelerine rağmen ulusal kurtuluş hareketlerinin ibrresi açık bir şekilde sosyalizmden yana dönmüştür. Afrika Birliği Örgütü'nün 5 Temmuz'da yaptığı XIV. Zirve'de alınan kararlar bu saptamayı delillendirmektedir. Bu toplantıda Zimbabve'nin «sosyalizmin» Namibya ve Güney Afrika'nın bağımsızlığının izleyeceği ve Zimbabve halkının tek temsilcisi olan emperyalistlerin öne çıkarmaya çalıştıkları Muzorewa ve Sithole'ye rağmen Nkomo ve Mugabe'nin yönettiği Yurtsever Cephe olduğu karar altına alınmıştır.

Günümüzde Ulusal Kurtuluş Hareketi kendisine soyut biçimde yakıştırılmaya çalışılan dar ulusal boyutları zorlamakta, anti - emperyalist ve ırkçılığa karşı yanları ağır basan bir ilerici sürece dönüşmektedir. Öte yandan 1975'ten başlayarak açık kazanılan bir başka özellik, bu hareketin anti - kapitalist giderek sosyalist yönelimli bir odağa dönüşmekte olduğudur.

partili, çark başakın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

Afrika'da Ulusal Kurtuluş Hareketinin Güncel Boyutları

• GÜNÜMÜZDE ULUSAL KURTULUŞ HAREKETİ KENDİSİNE SOYUT BİÇİMDE YAKIŞTIRILMAYA ÇALIŞILAN DAR ULUSAL BOYUTLARI ZORLAMAKTA, ANTI - EMPERYALİST VE İRKCİLİĞE KARŞI YANLARI AĞIR BASAN BİR İLERİCİ SÜRECE DÖNÜŞMEKTEDİR. ÖTE YANDAN 1975'DEN BAŞLAYARAK AĞIRLIK KAZANAN BİR BAŞKA ÖZELLİK, BU HAREKETİN ANTI - KAPİTALİST GİDEREK SOSYALİST YÖNELİMLİ BİR ODAĞA DÖNÜŞMEKTE OLDUĞUDUR.

• AFRIKA'DA BAĞIMSIZLIĞINI ELDE ETMİŞ ÜLKELERİ BUGÜN YALNIZCA «ULUSAL» BAĞIMSIZLIK ORTAK PAYDASI ALTINDA TOPLAMAK OLANAKSIZ. ZİRA ARTIK ONLARIN ULUSLARARASI PLATFORDAKİ KONUMLARINI VE SINIFLARARASI GÜÇ DENGESİNDEKİ YERLERİNİ, ULUSAL SORUNLARLA GİTGİDE DAHA ÇOK BÜTÜNLEŞEN POLİTİK VE SOSYO - EKONOMİK TERCİHLERİ BELİRLİYOR. GÜNÜMÜZDE AFRIKA ÜLKELERİNDEN BİR KISMI AÇIKÇA KAPİTALİST GELECEK YOLUNU BENİMSEMİŞ DURUMDALAR.

Bugün, Afrika kıtasındaki ulusal kurtuluş mücadeleleri, otuz yıllık bir gelişim sürecine sahiptir. Otuz yıl toplumların yaşamında görece olarak kısa bir süre. Oysa Afrika kıtasında bu süre içinde çok önemli toplumsal değişimler (giderek tüm kıtada belirleyici bir süreç haline alarak) gerçekleşti. 1975'lerden başlayarak, Afrika'daki ulusal kurtuluş sürecinin içerdiği toplumsal ve ekonomik değişim perspektifleri billur- laştı ve nihayet nitel bir sıçramanın eşiğine gelindi. Afrika örneği bugün, bilimsel sosyalist teorinin «çagımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır» saptamasını, gitgide daha yalın bir biçimde kanıtlamaktadır. Bundan dolaydır ki, dünya sınıfsal güçler dengesinde nötr bir etken olmadığını her gün daha bir açık şekilde kanıtlayan Afrika'daki ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi, dost düşman herkesin üzerinde titizlikle durmak zorunda kaldığı bir uluslararası süreç durumundadır.

Dünyanın diğer yerlerindeki ulusal kurtuluş hareketlerinde olduğu gibi Afrika'da da ulusal bağımsızlık kavgası, II. Dünya Sa-

vaşı sonunda faşist Almanya ile militarist Japonya'nın yenilgiye uğratılması sonucunda, hızla kökmeye başlayan sömürgeci sistemin bıraktığı zemin üzerinde yeşermeye başladı. Öte yandan, Sosyalist Sistem'in de oluşup güçlenmeye başlaması emperyalizmin sömürgecilik politikasını sürdürmesini son derece güçleştirdi. 1945'lerden 1960'lara gelindiğinde Afrika halkları birbiri ardından bağımsızlıklarını elde etmeye ve (biçimsel de olsa) sömürgeci devletlerin boyunduruğundan kurtulmaya başladılar. Hatta «Afrika Yılı» ilan edilen 1960 yılında tam 17 eski sömürge tasviye edildi. Yüzyıllar boyu sömürgecilik boyunduruğunu taşıması olan Afrika ulusları kendi kaderleri üzerinde az ya da çok söz sahibi oldular. 1963'de Afrika Birliği Örgütü kuruldu. Bağımsız Afrika ülkelerinin üye olduğu örgüt tüm kıta sorunlarının tartışıldığı ve çelişkili ya da karşıt dünya görüşlerine rağmen ulusal bağımsızlık savaşını veren Afrika halklarının dayanışmalarının ifade edildiği bir forum haline geldi.

Bütün bu gelişmelere karşın kıtanın gününü ırkçılık ve sömürgecilik kalesi duru-

mundaydı ve faşist Salazar'ın başında bulunduğu Portekiz ile ırkçı Vorster ve Smith rejimleri, (Güney Afrika ve Rodezya) bu bölge halkı üzerindeki baskı ve sömürlerini sürdürüyorlardı. Ne var ki, 1974 yılında Salazar'ın yönetimine son verilmesinden sonra eski Portekiz sömürgeleri birbiri ardından bağımsızlıklarına kavuştular. Gine - Bissau, Mozambik ve Angola'nın bağımsızlıkları birbirini izledi. Ancak Angola'nın bağımsızlık mücadelesi Afrika'daki ulusal kurtuluşun geleceği konusunda önemli bir rol oynadı. Angola'lı yurtseverlerin iç ve dış sömürücü güçlere karşı verdikleri kararlı ve uzun mücadele sırasında, Afrika kıtasında kimlerin bağımsız ve demokratik bir Angola'dan yana oldukları, kimlerin de Angola'nın yeni sömürgecilik çıkarlarının bekçisi olması için çalıştıkları ya da buna seyirci kaldıkları açıklığa ortaya çıktı.

Angola sorununda ortaya çıkan netleşme Afrika'daki ulusal kurtuluş hareketinin bugününü açıklama konusunda bize büyük ölçüde ışık tutuyor. Önce geçmişle ilişkisi olan bir saptama yapmakta yarar var. Afrika'daki ulusal kurtuluş süreci önemli aşamaları geride bırakmış durumda. Bu, henüz bağımsızlığını elde edemeyen Zimbabve, Namibya, Güney Afrika ve Batı Sahra halklarının zorlu mücadelelerini küçümseme anlamına gelmiyor. Ancak artık bu halkların tercihlerinin yalnızca ulusal istemlerden değil fakat aynı zamanda sosyal ve ekonomik taleplerden oluştuğu da yadsınmaz bir gerçek.

Afrika'da bağımsızlığını elde etmiş ülkeleri bugün yalnızca «ulusal» bağımsızlık ortak paydası altında toplamak olanaksız. Zira artık onların uluslararası platformdaki konumlarını ve sınıflararası güç dengesindeki yerlerini, ulusal sorunlarla gitgide daha çok bütünleşen politik ve sosyo - ekonomik tercihleri belirliyor. Günümüzde Afrika ülkelerinden bir kısmı açıkça kapitalist gelişme yolunu benimsemiş durumdadır. Mısır, Sudan, Fas, Tunus, Zaire, Gabon, Fildişi Kıyısı, Senegal gibi ülkelerin en belirgin politik niteliklerinden biri anti - kol-

«Devamı 11. sayfada»